

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 19–20 травня 2022 року)

Суми
Сумський державний університет
2022

держави, суперечностей з нейтральним статусом (Австрія, Фінляндія, Швеція) тощо. По-друге, Стратегічний компас слід оцінювати лише як перший крок до становлення ЄС як самостійного гравця на глобальній арені світової безпеки. По-третє, досить виважений і обережний характер цієї стратегії пов'язаний з тим, що ЄС не має наміру створювати конкуренцію НАТО, а створювати певний додатковий оборонний потенціал Союзу.

Відтак, новостворений проект, безумовно, варто вважати неабияким прогресом ЄС, який у перспективі допоможе знайти конкретні рішення безпекових проблем на Європейському континенті та за його межами.

ЛІТЕРАТУРА:

1. A Strategic Compass for Security and Defence. For a European Union that protects its citizens, values and interests and contributes to international peace and security. URL: https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/strategic_compass_en3_web.pdf.
2. Мельник О. Нова модель безпеки в Європі: чим допоможе Україні стратегія «компас». Разумков центр. 24 березня 2022 року. URL: <https://razumkov.org.ua/statti/nova-model-bezpeky-v-yevropi-chym-dopomozhe-ukraini-strategiia-kompas>.

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

Рибалко М. Д.

курсантка Навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Сасенко М. І.

к.ю.н., доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Варто почати з того, що проблематика домашнього насильства є досить актуальною саме в наш час, адже саме зараз простежується тенденція «латентності» злочинів, коли жертва просто замовчує про вчинене стосовно неї насильство в сім'ї. Законодавство кожної країни повинно рухати в тому напрямку, щоб жертва могла безпечно для себе поскаржитися на насильство в родині, та не менш важливим є встановлення більш жорсткої системи покарань, щоб перш ніж вчинити домашнє насильство, особа подумала про негативні наслідки, які можуть для неї настати.

Домашнє насильство визнано одним із найактуальніших викликів порушення конституційних прав і свобод людини та громадянина. Ситуація, яку породжує це явище,

зачіпає приватні й суспільні інтереси, зокрема право людини на безпечне середовище та гармонійний розвиток, і нерідко набуває ознак суспільно-небезпечного діяння із заподіянням істотної шкоди правоохоронним інтересам держави, особи, суспільства. На цьому тлі резонансно постає проблематика реалій неправомірної поведінки в сім'ї, побуті та родині [1, с.58].

Відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» домашнє насильство – це діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь [2].

Основні положення міжнародних стандартів в області боротьби з побутовим насильством засновані на глибокому усвідомленні неприпустимості такого насильства, що являється грубим порушенням прав людини.

У число найбільш важливих міжнародно-правових документів ми вважаємо за доцільне включити Модельний закон ООН про домашнє насильство, прийнятий 2 лютого 1996 року Комісією ООН з прав людини.

Модельний закон визначає концепцію насильства в сім'ї та встановлює вимоги до правоохоронних органів, прокуратури та судів, а також підкреслює важливість забезпечення безпеки жертв в рамках кримінального та цивільного судочинства. Відповідно до Декларації про цілі, закон передбачає, що законодавство про домашнє насильство має забезпечувати максимальний захист жертв побутового насильства, починаючи від фізичного та сексуального, і закінчуючи психологічним. У відповідності з модельним законодавством співробітники правоохоронних органів «вживають всіх необхідних заходів для забезпечення безпеки жертви і його або її утриманців» у відповідь на повідомлення про насильство в сім'ї. У ньому також містяться положення про безпеку під час кримінального провадження і чітко говориться, що «під час судового розгляду обвинувачений у насильстві в сім'ї не повинен мати жодного контакту з потерпілим» [3, с.88].

Вартим уваги є те, що модельне законодавство спрямоване на забезпечення того, щоб дії співробітника правоохоронних органів у разі повідомлення про насильство в сім'ї були викладені з технічної точки зору і вимагали належного розгляду кожного запиту про допомогу і захист. Існують явні випадки реагування з прибуттям на місце події, які

включають в себе наявність охоронного наказу в разі його порушення, реальну небезпеку насильства або його посилення, а також наявність фактів насильства в цій сім'ї в минулому. У той же час швидкість реагування на заяву має бути адекватною в тих випадках, коли воно виходить не від жертви насильства, а від іншої особи, яким може бути хто завгодно (свідок, друг або родич, медична допомога, представник або центр допомоги жертвам насильства і т. д.).

Обов'язкові дії співробітника правоохоронних органів у разі реагування на домашнє насильство включають в себе:

- опитати сторони в конфлікті без присутності інших осіб;
- докладний запис всіх скарг;
- надання жертвам насильства докладних консультацій і роз'яснень його / її законних прав;
- підготовка і оформлення документів, передбачених нормативними актами.

Ці документи включають звіт про насильство в сім'ї, який додається до провадження, і копія направляється до відповідного судового органу або суду. Звіт повинен містити інформацію про статус сторін, їх сфері діяльності, освіту і місце роботи або діяльності, присутності дітей, час і дату отримання скарги, часу початку розгляду, опис злочину, наявність або застосування зброї [4, с.111].

Відзначається, що пропонований перелік інформації є обов'язковим, але не вичерпним і може бути доповнений на розсуд працівника.

- при необхідності або на вимогу - забезпечення транспортування потерпілого (потерпілих) в притулок або інше безпечне місце. Слід враховувати необхідність того, щоб жертва (особа) відвідувала місце проживання, щоб забрати особисті речі;

- якщо заявник не жертва, а інша особа, - вживає заходів для забезпечення його особистої безпеки;

- затримання особи, яка вчинила насильство, якщо є підстави, передбачені законом [5].

З аналізу законодавства ми бачимо, що явище домашнього насильства є болючим питанням для законодавця кожної держави. У висновку варто сказати те, що влада кожної держави прагне до подолання явища насильства в родині. На даний час існує безліч профільних нормативно-правових актів, які регулюють протидію та призначення відповідальності за вчинення домашнього насильства. І невпинна та постійна робота в даному напрямку поступово сприятиме зниженню відсотку вчинення насильства в сім'ї.

Отже, у висновках варто сказати, що використання положень цього закону орієнтує держави на посилення боротьби з домашнім насильством і пропонує різні форми, використання яких нам представляється дуже ефективним і перспективним.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Міжнародний досвід попередження та протидії домашньому насильству : монографія, А. О. Галай, В. О. Галай, Л. О. Головка та ін. ; за заг. ред. А. О. Галай. Київ : КНТ, 2014. 160 с.
2. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 5, ст.35) № 2671-VIII від 17.01.2019 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text> (дата звернення: 05.05.2022).
3. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (Стамбульська Конвенція) від 11.05.2011 URL: <https://rm.coe.int/1680093d9e> (дата звернення: 05.05.2022).
4. Легенька М.М., Зарубіжний досвід протидії насильству в сім'ї та можливості його використання в Україні, Право і безпека, м. Харків, 2017 р., с.111-116.
5. Сімейний кодекс України: Закон України № 2947-III від 10.01.2002 р. (Відомості Верховної Ради України (ВВР)), 2002, № 21-22, ст.135.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕВТАНАЗІЇ В ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Сасенко М. І.

*к. ю. н., доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

Кочкіна Д. Д.

*курсантка Навчально-наукового інституту
права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

Сучасний стан речей, коли розвиток медичної апаратури поряд із зосередженням медицини на своєму природному завданні – збереженні життя – дозволяє забезпечувати невизначено довге функціонування тих чи інших органів або систем людського організму, а також суттєве загальне старіння населення та складні соціально - політичні процеси, які відбуваються сьогодні в Україні, потребують розгляду цієї проблеми [1, с.76].

Європейський суд з прав людини виносить рішення у справах, що стосуються різноманітних сфер життя людини. Практика ЄСПЛ у сфері біоетики набуває все